

Svet
Evropske unije

Bruselj, 12. december 2023
(OR. en)

16707/23

ELARG 94
COWEB 162
COEST 669

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Sklepi Sveta o širitvi

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o širitvi, ki jih je Svet odobril 12. decembra 2023.

SKLEPI SVETA O ŠIRITVI

1. Svet je dobro seznanjen s sporočilom Komisije z dne 8. novembra 2023 o širitveni politiki EU, ki vsebuje poročila o Črni gori, Srbiji, Severni Makedoniji, Albaniji, Bosni in Hercegovini, Kosovu*, Turčiji, Ukrajini, Republiki Moldaviji (v nadaljnjem besedilu: Moldavija) in Gruziji.
2. Svet ponovno potrjuje svojo zavezanost širitvi v skladu z novim soglasjem o širitvi, ki ga je Evropski svet odobril decembra 2006, ter v skladu s poznejšimi sklepi Sveta in Evropskega sveta. V skladu s prejšnjimi sklepi Sveta in v okviru kopenhavskih političnih meril ponovno potrjuje, da je treba uporabiti poštene in stroge pogoje ter upoštevati načelo lastnih dosežkov in načelo reverzibilnosti. Poudarja, da je treba EU zagotoviti možnosti za nadaljevanje in poglobljanje lastnega razvoja, vključno z zmogljivostjo za vključitev novih članic. Še naprej pričakuje, da bodo partnerice prevzele odgovornost in dokazale verodostojnost svojih zavez in politične volje z izvajanjem potrebnih reform in oprijemljivim napredkom na področju temeljnih prvin.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

3. Širitev je geostrateška naložba v mir, varnost, stabilnost in blaginjo. Obenem je dejavnik, ki prispeva k izboljšanju gospodarskih in socialnih razmer evropskih državljanov ter k zmanjšanju razlik med državami, spodbujati pa mora tudi vrednote, na katerih temelji Unija. V primeru morebitne nadaljnje širitve Unije morajo biti pripravljene tako EU kot prihodnje države članice. Države kandidatke morajo okrepiti svoja reformna prizadevanja, zlasti na področju pravne države, v skladu z naravo pristopnega procesa, ki temelji na dosežkih, in s pomočjo EU. Vzporedno mora Unija vzpostaviti potrebne notranje temelje in reforme. Zastavili si bomo dolgoročne ambicije in določili načine za njihovo uresničitev. Obravnavali bomo ključna vprašanja, povezana z našimi prednostnimi nalogami in politikami ter našo zmožnostjo ukrepanja. S tem bo EU postala močnejša, povečala pa se bo tudi evropska suverenost.
4. Kot kaže vojna agresija Rusije proti Ukrajini, je širitev tudi strateška prednostna naloga. Svet v zvezi s tem ob sklicevanju na solunsko agendo iz leta 2003 in sklepe Evropskega sveta iz junija 2022 potrjuje svojo popolno in nedvoumno zavezanost perspektivi članstva v EU za Zahodni Balkan, Ukrajino, Moldavijo in Gruzijo ter ponovno poudarja, da je njihova prihodnost v Evropski uniji. Turčija ostaja država kandidatka in ključna partnerica na številnih področjih skupnega interesa.
5. Spoštovanje in širjenje vrednot, na katerih temelji EU, ter izpolnjevanje obveznosti za članstvo v EU so bistvene za vse partnerice z željo po pridružitvi. Svet ponovno poudarja, da je pravna država temeljna vrednota, na kateri temelji EU, in kot taka ostaja nepogrešljiv pogoj za napredek v smeri članstva v EU. Trajni in nepovratni rezultati, doseženi pri reformah na področju pravne države in temeljnih pravic, delovanja demokratičnih institucij, vključno z odpravo polarizacije, javne uprave in gospodarskih meril, ostajajo ključno merilo, na podlagi katerega se ocenjuje napredek v smeri članstva v EU.

6. Varstvo temeljnih pravic je osrednja vrednota EU. Svet posebej pozorno spremlja napredek partneric na tem področju in opozarja, da so verodostojni ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, na katere je bilo opozorjeno, krovna prednostna naloga. V zvezi s tem ponovno poudarja, kako pomembno je zagovarjati pravice otrok ter pravice in nediskriminatorno obravnavanje manjšin ter oseb v ranljivem položaju, kot so Romi, invalidi ter lezbijke, geji, biseksualne, transspolne in interspolne (LGBTI) osebe ter narodne manjšine. Kar zadeva enakost spolov, Svet znova poudarja, da je treba zagotoviti opolnomočenje žensk in deklet ter njihovo polno uživanje temeljnih pravic. Svet opozarja, da so svoboda izražanja ter svoboda in pluralnost medijev ključni stebri demokratične družbe in da doseganje konkretnih in oprijemljivih rezultatov na teh ključnih področjih ostaja bistvenega pomena.
7. Svet poudarja tudi, da morajo partnerice napredovati na poti k celoviti reformi pravosodja ter na področju boja proti korupciji, vključno z odpravo oligarhije, in boja proti organiziranemu kriminalu. Opozarja, da so na področju boja proti organiziranemu kriminalu še vedno potrebni dobri rezultati v zvezi s pravnomočnimi obsodbami ter zasegom in zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji.
8. Na Zahodnem Balkanu so še naprej potrebna odločna prizadevanja, da bi spodbudili spravo in regionalno stabilnost; sem spada tudi reševanje dvostranskih sporov in vprašanj med partnericami, ki izhajajo iz zapuščine preteklosti, in sicer v skladu z mednarodnim pravom in uveljavljenimi načeli, tudi Sporazumom o vprašanjih nasledstva.
9. Svet odločno poudarja, da je nadaljnje poglobljanje sodelovanja pri zunanjepolitičnih vprašanjih bistvenega pomena in da Unija od partneric pričakuje, da bodo popolnoma usklajene s skupno zunanjo in varnostno politiko EU (SZVP), tudi kar zadeva omejevalne ukrepe, kar je ključni vidik procesa vključevanja v EU ter močan izraz strateške izbire in položaja partneric v skupnosti vrednot. EU še naprej podpira partnerice in zagotavlja pomoč zlasti tistim, ki so v celoti usklajene, med drugim tudi zato, da okrepi njihovo odpornost na hibridne grožnje. Preprečevanje izogibanja omejevalnim ukrepom EU, vključno s tistimi, ki so bili sprejeti v odziv na vojno agresijo Rusije v Ukrajini, ostaja bistvenega pomena.

10. Svet pozdravlja uspešno sodelovanje s partnericami na področju boja proti hibridnim grožnjam ter boja proti terorizmu, radikalizaciji in organiziranemu kriminalu in je to sodelovanje odločen poglabljati tudi v prihodnje. Pomembna prednostna naloga ostaja boj proti manipulaciji z informacijami, tudi proti dezinformacijam. Svet opozarja, da bo Evropska unija okrepila sodelovanje s partnericami v boju proti lažnim ruskim diskurzom in dezinformacijam o vojni agresiji Rusije v Ukrajini.
11. Nedovoljene migracije so še vedno ključni izziv, ki zahteva stalno sodelovanje in usklajevanje z vsemi partnericami. Svet partnericam z Zahodnega Balkana izreka pohvalo za konstruktivno sodelovanje, Turčiji pa za njena vztrajna prizadevanja kot gostiteljica ene največjih begunskih populacij na svetu. Svet prav tako poudarja, da je ključnega pomena, da partnerice uskladijo svojo vizumsko politiko z EU.
12. Svet poziva vse partnerice, naj državljane jasno obveščajo o koristih in obveznostih, ki izhajajo iz njihove poti k EU, ter o svoji zavezanosti vrednotam EU in potrebnim reformam.
13. EU bo še naprej na vseh ravneh okrepljeno in poglobljeno podpirala politično, gospodarsko in družbeno preobrazbo prihodnjih članic EU, pri čemer bo upoštevala oprijemljiv napredek partneric na področju pravne države in družbeno-gospodarskih reform ter njihovo spoštovanje vrednot, pravil in standardov EU. Partnericam bo še naprej zagotavljala znatno finančno in tehnično pomoč, zlasti prek instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) in Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa), pa tudi prek tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in instrumenta TAIEX. V skladu z načelom pogojenosti in načelom „politika na prvem mestu“ je namen te finančne pomoči, da se partnericam pomaga pri sprejemanju reform in doseganju popolne uskladitve s pravnim redom EU.

14. Svet je še naprej odločen pomagati partnericam pri približevanju EU, pripravljati temelje za pristop in zagotavljati konkretne koristi za njihove državljane že v širitvenem procesu. V ta namen se zavzema za preučitev dodatnih ukrepov, na podlagi katerih bi nadalje izvajali postopno povezovanje na reverzibilen način in na podlagi dosežkov v skladu s sklepi Evropskega sveta, sprejetimi na zasedanju junija 2022. Svet poudarja, da je treba v celoti izkoristiti potencial obstoječih pravnih instrumentov, in z zanimanjem pričakuje preučitev predlogov za nadaljnje postopno povezovanje na poti do polnopravnega članstva, vključno z nadaljnjim poglobljanjem sektorskega sodelovanja med EU in partnericami na področjih skupnega interesa, ob upoštevanju revidirane metodologije širitve. V zvezi s tem je Svet seznanjen s sporočilom Komisije o novem načrtu rasti za Zahodni Balkan, katerega cilj je na podlagi strogih pogojev pospešiti socialno-ekonomsko konvergenco med Zahodnim Balkanom in EU ter spodbuditi regijo, naj v podporo svoji poti v EU pohitri izvajanje reform na področju temeljnih prvin, povezanih z EU. Predlagano izvajanje načrta naj bi bilo med drugim povezano z napredkom na področju pravnega reda Unije, regionalnim sodelovanjem in konstruktivnimi prizadevanji Srbije in Kosova v dialogu pod okriljem EU. Tudi regionalna politika v okviru vzhodnega partnerstva bo Ukrajino, Moldavijo in Gruzijo še naprej podpirala na njihovi poti v EU.

ČRNA GORA

15. Svet pozdravlja oblikovanje nove vlade in jo spodbuja, naj pospeši napredek Črne gore na njeni poti in strateški usmeritvi k EU. Za nujno ponovno vzpostavitev delovanja demokratičnih institucij in izpolnitev dolgoletnih reformnih zavez sta potrebna politično soglasje in politična volja.
16. Svet pozdravlja splošni napredek, ki je bil doslej dosežen v pristopnih pogajanjih, pri čemer je bilo odprtih 33 pregledanih poglavij, tri od njih pa so že začasno zaprta. Črna gora bi morala nemudoma znova usmeriti vsa prizadevanja na izpolnjevanje vmesnih meril iz poglavij 23 in 24 o pravni državi. Dokler ta mejnik ne bo dosežen, nobeno nadaljnje poglavje ne bo začasno zaprto. Svet opozarja, da je napredek pri teh poglavjih bistvenega pomena in bo še naprej določal splošno hitrost pristopnih pogajanj.

17. Svet opozarja, da je nujno treba ponovno vzpostaviti delovanje glavnih pravosodnih organov, zlasti tako, da se končno izvedejo imenovanja, ter pospešiti in poglobiti izvajanje ključnih pravosodnih reform, da bi zagotovili neodvisen, učinkovit in visokokakovosten sodni sistem. Svet pozdravlja imenovanje sedmega sodnika ustavnega sodišča, ki je zdaj v polni sestavi.
18. Svet Črno goro spodbuja, naj okrepi prizadevanja, zlasti na kritičnih področjih, kot je boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu. Črna gora je nedvomno napredovala, vendar mora izboljšati rezultate pri preiskavah, pregonih, pravnomočnih obsodbah ter zasegu in zaplembi premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji.
19. Svet ugotavlja, da je sicer bil dosežen določen napredek, vendar Črno goro spodbuja, naj okrepi prizadevanja na področju svobode izražanja in svobode medijev, vključno z institucionalno zaščito novinarjev pred vsemi oblikami nasilja.
20. V zvezi z gospodarskimi merili Svet pozdravlja močno okrevanje in stalno rast gospodarstva, stabilnost bančnega in finančnega sektorja ter izboljšanje trga dela. Črno goro spodbuja, naj izvede strukturne reforme, zmanjša javni dolg ter nadaljuje prizadevanja za okrepitev fiskalnega upravljanja in preglednosti.
21. Svet pozdravlja zavezanost vlade nadaljnjemu razvoju regionalnega sodelovanja in spodbujanju dobrih sosedskih odnosov.
22. Svet Črni gori izreka vso pohvalo za njeno vztrajno sodelovanje pri zunanjepolitičnih vprašanjih ter njeno neomajno in dolgoletno dosledno usklajevanje s SZVP EU, tudi glede omejevalnih ukrepov EU, kar je jasen znak strateške zavezanosti Črne gore njeni poti v EU. Pozdravlja tudi stalno dejavno sodelovanje Črne gore v misijah in operacijah EU v okviru skupne varnostne in obrambne politike (SVOP).

SRBIJA

23. Svet ob opozarjanju na svoje sklepe z dne 13. decembra 2022 poudarja, da sta za izvajanje reform, povezanih z EU, potrebni močna politična volja in doslednost, da bi Srbija uresničila strateško izbiro, da se pridruži EU. Svet opozarja tudi, da bo splošna hitrost pristopnih pogajanj še naprej odvisna od napredka Srbije na področju pravne države in normalizacije odnosov s Kosovom.
24. Svet pozdravlja splošni napredek, dosežen v pristopnih pogajanjih s Srbijo, pri čemer je bilo doslej odprtih 22 od 35 poglavij, dve od njih pa sta bili že začasno zaprti. Srbija bi morala še naprej vso pozornost namenjati izpolnjevanju vmesnih meril iz poglavij 23 in 24 o pravni državi. Svet pozdravlja pravočasno sprejetje petih zakonov o izvajanju ustavnih sprememb iz leta 2022. Vendar so za izvajanje reform na temeljnih področjih, vključno s sodstvom, potrebna nadaljnja prizadevanja in politična zavezanost. Poleg tega mora Srbija še naprej posebno pozornost namenjati doslednemu spoštovanju temeljnih pravic, tudi zaščiti najranljivejših skupin, pa tudi nediskriminatorni obravnavi manjšin po vsej Srbiji.
25. Svet poudarja, da mora Srbija povečati prizadevanja na področju boja proti korupciji in organiziranemu kriminalu. Poleg tega mora doseči oprijemljive in prepričljive rezultate, ki gre za učinkovitost preiskav, pregonov in pravnomočnih obsodb ter za zamrznitve in zaplembe premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji.
26. Svet ponovno izraža zaskrbljenost zaradi majhnega napredka pri izboljšanju splošnih razmer za omogočanje svobode izražanja in neodvisnosti medijev. Srbijo spodbuja, naj okrepi prizadevanja za učinkovito izvajanje svojega akcijskega načrta za strategijo o medijih.
27. Svet znova poziva srbske oblasti, naj objektivno in nedvoumno komunicirajo o EU ter dejavno sodelujejo pri preprečevanju in odpravljanju vseh oblik dezinformacij in tujega manipuliranja z informacijami v vseh medijskih kanalih.

28. Svet vnovič poudarja, da je pri obravnavi vojnih zločinov na nacionalni ravni potrebno tvorno regionalno sodelovanje, pri čemer je treba rešiti še preostale primere pogrešanih oseb, in dosledno sodelovanje z Mednarodnim rezidualnim mehanizmom za kazenska sodišča. Obsojenih vojnih zločincev ne bi smeli podpirati, njihovih zločinov pa ne povečevati ali zanikati.
29. Da bi izboljšali pogoje za pravilno delovanje demokratičnih institucij, Svet odločno spodbuja Srbijo, naj upošteva dolgoletna priporočila OVSE/ODIHR in organov Sveta Evrope, vključno s tistimi, ki se nanašajo na ključne vidike volilnega procesa.
30. Svet je seznanjen z oceno Komisije, da Srbija ohranja raven pripravljenosti za odprtje sklopa 3 (konkurenčnost in vključujoča rast). Svet pozdravlja dobro pripravljenost Srbije v zvezi z gospodarskimi merili, vendar jo spodbuja, naj s pospešitvijo strukturnih reform javne uprave in upravljanja podjetij v državni lasti poskrbi za dodaten zagon zasebnega sektorja.
31. Svet pozdravlja dejstvo, da Srbija ostaja zavezana številnim pobudam za regionalno sodelovanje, in jo spodbuja, naj še okrepi dobre sosedске odnose ter prispeva k stabilnosti in spravi z vsemi partnerji v regiji.
32. Svet ponovno poudarja, da od Srbije iskreno pričakuje, da bo absolutno prednostno okrepila prizadevanja za dosledno uskladitev s stališči in omejevalnimi ukrepi EU v okviru skupne zunanje in varnostne politike, tudi v zvezi z Rusijo in Belorusijo. Svet tudi poziva srbske oblasti, naj se vzdržijo dejanj in izjav, ki bi bili v nasprotju s stališči EU o zunanji politiki in drugih strateških zadevah. Dobro je seznanjen s humanitarno in drugo pomočjo, ki jo Srbija pošilja Ukrajini. Pozdravlja tudi boljše sodelovanje Srbije z EU pri preprečevanju izogibanja omejevalnim ukrepom EU in jo spodbuja, naj ta prizadevanja nadaljuje. Pozdravlja stalno dejavno sodelovanje Srbije pri misijah in operacijah EU v okviru SVOP ter njen pomemben tozadevni prispevek.

33. Svet se zaveda napredka Srbije na področju uskladitve z vizumsko politiko EU, obenem pa poudarja, da mora Srbija to zavezo izpolniti v celoti.
34. Svet ponovno poudarja, da za nasilje ni opravičila, in ostro obsoja nasilna dejanja, ki so jih demonstrirajoči kosovski Srbi zagrešili proti državljanom, enotam KFOR, organom kazenskega pregona in medijem 29. maja 2023, ter nasilni napad na kosovsko policijo 24. septembra 2023 na severu Kosova. Svet pričakuje, da bo Srbija v celoti sodelovala in sprejela vse potrebne ukrepe za to, da bodo storilci teh dejanj prijati in hitro privedeni pred sodišče. Obžaluje, da Srbija v zvezi s tem ni sprejela zadostnih ukrepov. Zaskrbljen je, ker Srbija v bližini Kosova nenehno kopiči svoje vojaške sile in jih nato od tam umika. Srbija in Kosovo si morata vztrajno prizadevati za umiritev razmer, se vzdržati enostranskih in provokativnih dejanj, ki bi lahko privedla do napetosti in nasilja, ter prenehati uporabljati razdiralno retoriko. Svet pozdravlja dejstvo, da je Srbija naredila nekaj korakov v pravo smer, med drugim je javno spodbudila kosovske Srbe, naj se udeležijo lokalnih volitev na severu Kosova. Morala bi jih tudi spodbuditi, naj se vrnejo v institucije, ki so jih zapustili. Svet opozarja, da bo, v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 26. in 27. oktobra 2023, če strani ne umirita napetosti, to imelo posledice.
35. Svet pričakuje, da bosta Srbija in Kosovo našla trajno rešitev za razmere na severu Kosova, ki bo vsem državljanom zagotavljala varnost, zaščito in participativno demokracijo.
36. Svet od Srbije pričakuje, da bo v dialogu pod okriljem EU sodelovala v dobri veri in v duhu kompromisa, da bi brez nadaljnega odlašanja dosegla celovit pravno zavezujoč sporazum o normalizaciji odnosov s Kosovom v skladu z mednarodnim pravom in pravnim redom EU. S tem sporazumom bi bilo treba rešiti vsa ključna preostala vprašanja ter tako prispevati k regionalni stabilnosti. Normalizacija odnosov in izvajanje zavez iz dialoga sta bistvena pogoja na evropski poti obeh strani in obema grozi nevarnost, da bosta zaradi nezadostnega napredka zamudili pomembne priložnosti.

37. Svet pozdravlja sporazum o poti k normalizaciji odnosov med Kosovom in Srbijo ter njegovo prilogo o izvajanju, ki sta bila sprejeta februarja in marca 2023, hkrati pa obžaluje, da nobena od strani ne izvaja tega sporazuma in drugih zavez, sprejetih v okviru dialoga pod okriljem EU, ki ga vodi visoki predstavnik ob podpori posebnega predstavnika EU. Srbijo in Kosovo poziva, naj jih v celoti spoštujeta ter jih začneta izvajati nemudoma in brezpogojno. To vključuje ustanovitev združenja/skupnosti občin z večinskim srbskim prebivalstvom. Svet pozdravlja pripravljenost Srbije in Kosova, da sprejmeta osnutek statuta, ki jima ga je predstavil posrednik EU, pri čemer se razume, da bodo na tej podlagi potrebna nadaljnja prizadevanja.
38. Svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj Svetu nujno in pred koncem januarja 2024 predlagata spremembe meril pristopnih pogajanj Srbije, ki zadevajo poglavje 35, da bodo v njih upoštevane obveznosti Srbije, ki izhajajo iz sporazuma in njegove priloge o izvajanju.

SEVERNA MAKEDONIJA

39. Svet ob opozarjanju na svoje sklepe iz julija 2022 pozdravlja prvo medvladno konferenco s Severno Makedonijo, ki je potekala julija 2022, in uspešen zaključek sestankov za pregled usklajenosti zakonodaje. Svet je pripravljen nemudoma in brez dodatnih političnih odločitev sklicati še eno medvladno konferenco, takoj ko bo Severna Makedonija izpolnila svojo zavezo in v skladu s svojimi notranjimi postopki dokončala ustavne spremembe, navedene v sklepih Sveta iz julija 2022. Severno Makedonijo poziva, naj pospeši dokončanje teh sprememb. Svet je pripravljen, takoj ko bo mogoče, odpreti prvi pogajalski sklop, v skladu s pogajalskim okvirom.
40. Svet spodbuja vse stranke v parlamentu, naj se usmerijo v napredek pri reformah, povezanih z EU, in pri procesu pristopa k EU.

41. Svet je zadovoljen s stopnjo pripravljenosti Severne Makedonije na ključnih področjih in poudarja, da je treba pospešiti reforme, usmerjene v EU, in še bolj utrditi izvajanje, zlasti pri temeljnih prvinah in področju pravne države. Severna Makedonija mora doseči napredek pri neodvisnosti, strokovnosti in nepristranskosti sodstva, boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter reformi javne uprave. Svet izraža resno zaskrbljenost zaradi nekaterih sprememb kazenskega zakonika, ki bodo imele posledice za veliko število zadev glede korupcije na visoki ravni, ter zaradi nedovoljenih zunanjih pritiskov na delo sodnega sveta in sodstva. Svet poziva Severno Makedonijo, naj si še naprej prizadeva za nadaljnjo krepitev temeljnih pravic, tudi pravic manjšin ali skupnosti, svobode medijev in svobode izražanja.
42. Svet opozarja, da je treba dokončati pregled reformirane volilne zakonodaje v skladu s priporočili OVSE/ODIHR in Beneške komisije ter jo pravočasno in vključujoče izvajati.
43. Svet je v zvezi z gospodarskimi merili zadovoljen z doseženim napredkom, zlasti na področju fiskalne vzdržnosti, in spodbuja Severno Makedonijo, naj si še naprej prizadeva izpolniti tudi zahteve notranjega trga EU ter se odzivati na pritiske konkurence in tržne sile znotraj Unije.
44. Svet opozarja, da so dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje še naprej bistveni elementi širitvenega, pa tudi stabilizacijsko-pridružitvenega procesa. Svet opozarja na pomembnost doseganja oprijemljivih rezultatov in izvajanja dvostranskih sporazumov v dobri veri, vključno s Prespanskim sporazumom z Grčijo ter Pogodbo o prijateljstvu, dobrih sosedskih odnosih in sodelovanju z Bolgarijo.

45. Svet Severni Makedoniji izreka vso priznanje za njeno vztrajno sodelovanje pri zunanje-političnih vprašanjih, zlasti pa za njeno dosledno usklajevanje s SZVP EU, tudi glede omejevalnih ukrepov EU, kar je jasen znak strateške zavezanosti Severne Makedonije njeni poti v EU. Pozdravlja tudi njeno stalno dejavno sodelovanje v misijah in operacijah EU v okviru SVOP EU. Svet prav tako izreka priznanje Severni Makedoniji za njeno dejavno vlogo, ko je v zapletenih geopolitičnih razmerah predsedovala Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE).

ALBANIJA

46. Svet pozdravlja prvo medvladno konferenco v Albaniji julija 2022. Svet pozdravlja napredek pri reformah, dosežen v preteklem letu, in uspešen zaključek sestankov za pregled usklajenosti zakonodaje. Z zanimanjem pričakuje naslednje korake v pristopnem procesu Albanije in čimprejšnje odprtje prvega pogajalskega sklopa.
47. Opozarja, da je vključujoč in konstruktiven politični dialog v državi še vedno ključen za napredek pri sprejemanju reform, povezanih z EU.
48. Svet pozdravlja napredek, dosežen na področju temeljnih prvin, zlasti pravne države, nadaljevanje izvajanja celovite reforme pravosodja ter reformo javne uprave. Svet je zadovoljen, da postopek preverjanja nemoteno napreduje in prinaša oprijemljive rezultate, Svet poudarja, da je treba pospešiti reforme, usmerjene v EU, in še bolj utrditi izvajanje Svet je zadovoljen s konkretnimi rezultati specializiranih struktur za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter z nadaljevanjem dobrega sodelovanja z organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj EU in držav članic. Prizadevanja za dobre rezultate v boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu je treba nadaljevati. Poleg tega je treba okrepiti sodelovanje pri preiskavah, tudi z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF).

49. Svet poziva Albanijo, naj si še naprej prizadeva za nadaljnjo krepitev varstva temeljnih pravic, svobode medijev in svobode izražanja ter pravic manjšin. Svet spodbuja izvedbo celovite zemljiške reforme in pregledno utrditev lastninskih pravic, vključno s posvetovanjem z vsemi ustreznimi deležniki, pri čemer naj se obravnavajo tudi primeri ponaredb dokumentov ter čim prej pospeši postopek registracije in odškodnine. Pozdravlja sprejetje sekundarne zakonodaje o manjšinah in Albanijo še naprej poziva, naj čim prej sprejme in začne izvajati zadevne preostale podzakonske akte v zvezi z okvirnim zakonom o varstvu narodnih manjšin iz leta 2017 v skladu z evropskimi standardi in v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki. Svet Albanijo tudi spodbuja, naj povsem pregledno in v skladu z mednarodnimi standardi zaključi vse postopke, povezane z nacionalnim popisom.
50. V zvezi z migracijami bi morala Albanija nadaljevati posodabljanje svojega pravnega okvira v skladu s pravnim redom EU. Svet kljub doseženemu napredku poziva Albanijo, naj izpolni svojo zavezo glede uskladitve z vizumsko politiko EU.
51. Svet je v zvezi z gospodarskimi merili zadovoljen z odpornostjo in uspešnim okrevanjem albanskega gospodarstva, hkrati pa Albanijo spodbuja, naj si še naprej prizadeva izpolniti tudi zahteve notranjega trga EU ter se odzivati na pritiske konkurence in tržne sile znotraj Unije.
52. Svet pozdravlja nadaljnja konstruktivna prizadevanja Albanije v okviru regionalnega sodelovanja. Svet opozarja, da dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje so še naprej bistveni elementi širitvenega, pa tudi stabilizacijsko-pridružitvenega procesa.
53. Svet Albaniji izreka vso priznanje za njeno vztrajno sodelovanje pri zunanjepolitičnih vprašanjih, zlasti pa za njeno dosledno usklajevanje s SZVP EU, tudi glede omejevalnih ukrepov EU, kar je jasen znak strateške zavezanosti Albanije njeni poti v EU. Pozdravlja tudi njeno stalno dejavno sodelovanje v misijah in operacijah EU v okviru SVOP EU. EU ji tudi izreka priznanje za njeno dejavno udejstvovanje kot nestalna članica Varnostnega sveta ZN pri spodbujanju in zagovarjanju na pravih temelječega mednarodnega reda.

TURČIJA

54. Svet opozarja na vse prejšnje sklepe Sveta in Evropskega sveta o odnosih Evropske unije s Turčijo in zlasti na to, da sta stabilno in varno okolje v vzhodnem Sredozemlju ter razvoj kooperativnih in vzajemno koristnih odnosov s Turčijo za Evropsko unijo strateškega pomena.
55. EU je še naprej pripravljena sodelovati s Turčijo na postopen, sorazmeren in reverzibilen način na več področjih skupnega interesa, ob upoštevanju določenih pogojev, ki so jih člani in članice Evropskega sveta določili 25. marca 2021, in pogojev iz prejšnjih sklepov Evropskega sveta. Svet je še naprej zavezan tudi ohranjanju odprtega in odkritega dialoga, obravnavi skupnih izzivov in sodelovanju na ključnih področjih skupnega interesa, kot so migracije, javno zdravje, podnebje, boj proti terorizmu in regionalna vprašanja. Seznanjen je z nadaljevanjem dialogov na visoki ravni med EU in Turčijo o več navedenih vprašanjih.
56. Svet je dobro seznanjen z nedavnim izboljšanjem odnosov med Turčijo in Grčijo ter pričakuje, da bo to izboljšanje trajno. Zadovoljen je, da se razmere v vzhodnem Sredozemlju umirjajo, kar se mora nadaljevati.
57. EU se je hitro solidarno odzvala na potrese, ki so februarja 2023 prizadeli jugovzhodno Turčijo, in prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite zagotovila reševalne ekipe in pomoč v naravi ter prispevala k mobilizaciji skupne zaveze mednarodne skupnosti v višini 6 milijard EUR.

58. Svet od Turčije še naprej pričakuje, da se bo nedvoumno zavezala dobrim sosedskim odnosom in mirnemu reševanju sporov, po potrebi tudi pod okriljem Meddržavnega sodišča. Svet, kot je navedeno v ustreznih sklepih Sveta in izjavi z dne 21. septembra 2005, poziva Turčijo, naj izpolni svoje obveznosti iz pogajalskega okvira, vključno s polnim in nediskriminatorskim izvajanjem Dodatnega protokola k pridružitvenemu sporazumu v razmerju do vseh držav članic. Priznanje vseh držav članic je bistveno. Turčija mora normalizirati odnose z Republiko Ciper ter spoštovati suverenost in ozemeljsko celovitost vseh držav članic EU, pa tudi njihove suverene pravice v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom, vključno s konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu.
59. EU ob sklicevanju na prejšnje sklepe Sveta in Evropskega sveta opozarja, da je še naprej v celoti zavezana celoviti rešitvi ciprskega vprašanja v okviru, dogovorjenem pod okriljem ZN, v skladu z zadevnimi resolucijami VSZN ter v skladu z načeli, na katerih je osnovana EU, in pravnim redom EU. Še vedno je bistveno, da se Turčija zaveže k mirni rešitvi in k njej pripomore, tudi glede njenih zunanjih vidikov. EU poziva k čimprejšnjemu nadaljevanju pogajanj in je pripravljena dejavno podpirati vse faze tega procesa pod vodstvom ZN. Svet opozarja na pomen statusa Varoše, obsoja vse enostranske ukrepe Turčije, ki so v nasprotju z resolucijami Varnostnega sveta ZN, in ponovno poziva k njihovi takojšnji razveljavitvi. Turčijo poziva k spoštovanju zadevnih resolucij Varnostnega sveta ZN, zlasti resolucij 541, 550, 789 in 1251.

60. Svet v skladu s sklepi iz prejšnjih let in ob opozarjanju na mednarodne zaveze Turčije vnovič izraža resno zaskrbljenost zaradi nadaljnjega in zelo zaskrbljujočega nazadovanja na področjih demokracije, pravne države in temeljnih pravic. Sistemsko pomanjkljiva neodvisnost sodstva in neupravičeni pritiski nanj še vedno vzbujajo resno zaskrbljenost, enako pa velja za omejevanje svobode medijev in svobode izražanja. Turčija bi morala okrepiti sodelovanje s Svetom Evrope ter njegovimi ustreznimi organi in ustanovami, obravnavati njihova ključna priporočila, v celoti izvajati Evropsko konvencijo o človekovih pravicah (EKČP) in druge mednarodne instrumente s področja človekovih pravic, h katerim je pristopila, ter izvršiti vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v skladu s členom 46 EKČP. Ker Turčija še vedno ne izvaja sodb EKČP, se porajajo vprašanja o njeni zavezanosti pravni državi in spoštovanju temeljnih pravic ter njenim mednarodnim obveznostim. Svet poziva Turčijo, naj nemudoma obrne negativne trende na vseh teh področjih in se verodostojno loti številnih resnih pomanjkljivosti, ki jih je Komisija navedla v poročilu.
61. Svet v zvezi z gospodarskimi merili spodbuja Turčijo, naj se tudi v prihodnje pomika nazaj k makroekonomskim politikam, ki so bolj usmerjene k stabilizaciji, in se odzove na trdovratna vprašanja glede delovanja tržnega gospodarstva v Turčiji, tudi v zvezi z institucionalnim in regulativnim okoljem. Svet opozarja tudi na to, da mora Turčija izpolniti obveznosti v zvezi z izvajanjem carinske unije EU-Turčija, da se zagotovi njena dejanska uporaba v vseh državah članicah. Ponovno poudarja tudi, da ne bi smelo biti dovoljeno, da prosti pretok blaga, vključno z blagom z dvojno rabo, privede do izogibanja omejevalnim ukrepom EU.

62. Izjava EU in Turčije iz leta 2016 je še vedno ključni okvir za sodelovanje na področju migracij in še naprej prinaša rezultate. V skladu s sklepi Evropskega sveta iz oktobra 2021 Svet pričakuje, da bo Turčija dosledno in nediskriminatorno izvajala izjavo EU in Turčije, tudi v odnosu do Republike Ciper, da bo zagotovila ponovno vračanje in preprečevala nedovoljene prihode. Dosledno in učinkovito izvajanje sporazuma med EU in Turčijo o ponovnem sprejemu ter sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev z vsemi državami članicami EU ostajata bistvenega pomena. Svet poudarja, da se mora Turčija uskladiti z vizumsko politiko EU.
63. Svet z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je turška zunanja politika, kakor je podrobno predstavljeno v poročilu Komisije, vse bolj v nasprotju s prednostnimi nalogami EU v okviru skupne zunanje in varnostne politike, ter ponovno poudarja, da od Turčije iskreno pričakuje, da bo absolutno prednostno okrepila prizadevanja za usklajevanje s stališči in omejevalnimi ukrepi EU na področju SZVP. Svet sicer priznava, da je Turčija odigrala konstruktivno vlogo pri prizadevanjih za izvoz ukrajinskega žita, hkrati pa globoko obžaluje, da se ni pridružila omejevalnim ukrepom EU, sprejetim v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini, in poudarja, da je izjemno pomembno onemogočiti izogibanje tem ukrepom.
64. Svet z obžalovanjem ugotavlja, da se Turčija vse bolj oddaljuje od Evropske unije, in opozarja na svoje pretekle sklepe, v katerih je ugotovil, da so se pristopna pogajanja s Turčijo zato dejansko ustavila in da ni mogoče predvideti odpiranja ali zapiranja nadaljnjih poglavij.

BOSNA IN HERCEGOVINA

65. Svet je seznanjen s poročilom Komisije z dne 8. novembra 2023 o Bosni in Hercegovini ter njenim priporočilom in z zanimanjem pričakuje prihodnjo razpravo Evropskega sveta o tej zadevi.

66. Svet je zadovoljen s prizadevanji Bosne in Hercegovine za reforme, potem ko je država decembra 2022 postala kandidatka. Bosno in Hercegovino spodbuja, naj zagotovi trajen napredek pri izpolnjevanju 14 ključnih prednostnih nalog, določenih v mnenju Komisije o prošnji te države za članstvo v EU, ki ga je Svet odobril leta 2019, kar vključuje izvedbo vseh preostalih ukrepov, opredeljenih v priporočilu Komisije za podelitev statusa kandidatke, in pri tem upošteva sklepe Evropskega sveta iz junija 2022. Kljub negativnemu razvoju dogodkov v Republiki Srbski je bilo sprejetih nekaj pomembnih ukrepov in zavez za izpolnitev ključnih prednostnih nalog. Svet spodbuja nadaljnji potrebni napredek pri reformah. Opozarja tudi, da morajo vsi sprejeti zakoni biti v celoti usklajeni s pravnim redom EU in evropskimi standardi, tudi s priporočili Beneške komisije. EU je Bosni in Hercegovini še naprej pripravljena pomagati pri njenih reformah, tudi tistih, ki so osredotočene na njeno pot proti EU, in njihovem doslednem izvajanju.
67. V zvezi z institucionalnimi mehanizmi, ki so bili vzpostavljeni z Daytonskim mirovnim sporazumom, mora Bosna in Hercegovina izvesti nadaljnje ustavne in volilne reforme za zagotovitev enakosti in nediskriminacije vseh državljanov, zlasti z izvajanjem sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zadevi Sejdić-Finci. Svet ponovno poziva k vključujočemu procesu omejene ustavne in volilne reforme, ki naj bi potekali v resničnem dialogu ter v skladu z evropskimi standardi, da bi odpravili vse oblike neenakosti in diskriminacije v volilnem procesu. Poudarja, da ne bi smeli sprejeti nobenih zakonodajnih ali političnih ukrepov, ki bi dodatno oteževali izvršitev sodbe ESČP v zadevi Sejdić-Finci in sorodnih sodb ali še poglobljali razhajanja.
68. Svet poziva vse politične akterje v Bosni in Hercegovini, naj se nujno vzdržijo provokativne razdiralne retorike in dejanj, med drugim naj ne postavljajo pod vprašaj suverenosti, enotnosti in ozemeljske celovitosti države, ter naj prenehajo povečevati obsojane vojne zločince in začnejo dejavno spodbujati spravo.

69. Svet ponovno poudarja, da je trdno zavezan evropski perspektivi Bosne in Hercegovine kot enotne, združene in suverene države.
70. Svet je resno zaskrbljen zaradi zakonodaje in pobud v Republiki Srbski, ki so v nasprotju s potjo Bosne in Hercegovine v EU, vključno s separatistično retoriko in postavljanjem ustavnega reda v državi pod vprašaj. Svet obžaluje sprejetje zakonodaje v Republiki Srbski, na podlagi katere se odločbe ustavnega sodišča Bosne in Hercegovine v tej entiteti ne uporabljajo. Svet poudarja, da je treba spoštovati suverenost, ozemeljsko celovitost, ustavni red – vključno z odločbami ustavnega sodišča – in mednarodno subjektiviteto Bosne in Hercegovine. Vsako ukrepanje proti tem načelom bo imelo resne posledice.
71. Svet ugotavlja, da je bil dosežen omejen napredek, in poudarja, da je treba utrditi pravno državo, tudi s sprejetjem novega zakona o visokem sodnem in tožilskem svetu ter zakona o sodiščih. Bosno in Hercegovino poziva, naj sprejme odločne ukrepe za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, ki bi prinesli rezultate pri preiskavah in obsodbah, tudi na visoki ravni. Pozdravlja začetek delovanja kontaktne točke za Europol. Odločitve ustavnega sodišča je treba v celoti spoštovati.
72. Svet ugotavlja, da na področju temeljnih pravic ni bilo storjenega dovolj, pozdravlja pa imenovanje varuha človekovih pravic kot mehanizma za preprečevanje mučenja ter poziva Bosno in Hercegovino, naj bistveno okrepi reformna prizadevanja na področju človekovih pravic, enakosti spolov in nediskriminacije, zlasti z bojem proti nasilju v družini, nasilju nad ženskami in nasilju na podlagi spola ter zagotavljanjem pravic LGBTI osebam.

73. Svet obžaluje, da je stanje na področju svobode izražanja in medijev nazadovalo, in poziva Bosno in Hercegovino, naj zagotovi varnost novinarjem in ustrezno sodno ukrepanje v primerih groženj novinarjem in medijskim delavcem ter nasilja nad njimi. Svet obžaluje, da so bile v Republiki Srbski ponovno uvedene kazenske sankcije za obrekovanje, in obžaluje, da je bil pred kratkim v njeni skupščini v prvi obravnavi sprejet osnutek zakona, ki skupine civilne družbe označuje kot „tuje agente“, kar vzbuja veliko zaskrbljenost.
74. Svet je zadovoljen, da je bilo pri reformi javne uprave doseženega nekaj napredka, zlasti s sprejetjem zakona o svobodi dostopa do informacij. Pričakuje, da bodo sprejeti nadaljnji ukrepi za zagotovitev strokovne in depolitizirane javne uprave. Svet zaradi usklajevanja zakonodaje Bosno in Hercegovino odločno spodbuja, naj oblikuje nacionalni program za sprejetje pravnega reda EU.
75. Svet pozdravlja pozitivne korake za izboljšanje upravljanja in usklajevanja migracij, zlasti pa sprejetje zakona o tujcih. Državo poziva, naj se v celoti uskladi z vizumsko politiko EU, z EU sklene sporazum o statusu agencije Frontex in zagotovi dostop do azila.
76. Svet v zvezi z gospodarskimi merili ugotavlja, da je Bosna in Hercegovina v zgodnji fazi razvoja delujočega tržnega gospodarstva.
77. Svet pozdravlja obnovitev mandata misije EUFOR Althea, ki ima še vedno ključno vlogo pri podpori oblastem v Bosni in Hercegovini pri ohranjanju varnega in stabilnega okolja za vse državljane.
78. Svet ponovno poudarja pomen nadaljnjega sodelovanja med mednarodnimi akterji ter izraža podporo mandatu visokega predstavnika in njegovega urada pri uresničevanju agende 5 + 2.

79. Svet poziva Bosno in Hercegovino, naj bo še naprej dejavna pri regionalnem sodelovanju in krepitevi dobrih sosedskih odnosov ter čim prej ratificira vse regionalne sporazume o mobilnosti v okviru berlinskega procesa.
80. Svet pozdravlja znatno izboljšanje usklajenosti Bosne in Hercegovine s skupno zunanjo in varnostno politiko EU, kar kaže na jasno zavezanost države njeni poti v EU. Spodbuja jo, naj ohrani ta pozitivni trend in zagotovi dosledno izvajanje omejevalnih ukrepov, tudi v zvezi z Rusijo in Belorusijo.

KOSOVO

81. Svet pozdravlja stalno zavezanost Kosova njegovi evropski poti in s tem povezanim reformam. EU je Kosovu še naprej pripravljena pomagati pri njegovih reformah, tudi tistih, ki so osredotočene na njegovo evropsko pot, in njihovem doslednem izvajanju. Svet z zadovoljstvom pričakuje 1. januar 2024, ko bo začela veljati liberalizacija vizumskega režima za Kosovo.
82. Svet pozdravlja pomemben napredek pri volilni reformi, ki kaže, da so bila upoštevana dolgoletna priporočila več zaporednih misij EU za opazovanje volitev, in spodbuja Kosovo, naj začne novo zakonodajo izvajati pred naslednjimi splošnimi volitvami.
83. Svet ugotavlja, da je napredek na področju pravne države, boja proti organiziranemu kriminalu in boja proti korupciji omejen, ter poziva Kosovo, naj izboljša izvajanje obstoječih orodij za zaščito integritete, neodvisnosti in učinkovitosti pravosodnega sistema ter nadaljuje reformo javne uprave. Potreben bi bil dodaten napredek pri dejanskem spodbujanju temeljnih pravic, vključno z enakostjo spolov, pa tudi pravic manjšinskih skupnosti in LGBTI oseb, ter pri zagotavljanju popolne zaščite kulturne in verske dediščine. Svet poziva Kosovo, naj začne izvajati zakon o preprečevanju nasilja v družini, nasilja nad ženskami in nasilja na podlagi spola ter o zaščiti pred takim nasiljem. Kosovo bi moralo nemudoma izvršiti odločitev ustavnega sodišča o samostanu Dečani. Svet ponovno izraža zaskrbljenost zaradi nezagotovljene svobode izražanja in omejenega pluralizma na severu Kosova.

84. Svet je resno zaskrbljen zaradi razmer na severu Kosova, med drugim na področju varnosti. Napetosti so se še povečale zaradi več enostranskih dejanj Kosova in Srbije ter kolektivnega odstopa kosovskih Srbov iz kosovskih institucij in njihovega bojkota aprilskih lokalnih volitev na severu Kosova. Svet odločno obsoja nasilna dejanja, ki so jih demonstrirajoči kosovski Srbi zagrešili proti državljanom, enotam KFOR, organom kazenskega pregona in medijem 29. maja 2023. Na severu Kosova bi bilo treba čim prej izvesti nove lokalne volitve, kosovski Srbi pa bi morali dejavno sodelovati brez kakršnih koli predpogojev. Kosovski Srbi bi se morali hkrati vrniti v institucije, ki so jih zapustili. Kosovo bi moralo to vrnitev olajšati, Srbija pa bi jo morala spodbujati.

Svet opozarja, da EU v skladu z izjavo visokega predstavnika v imenu EU z dne 3. junija izvaja reverzibilne ukrepe proti Kosovu, ker to ni odločno ukrepalo za umiritev napetosti na severu države. Svet pozdravlja dejstvo, da je Kosovo sprejelo ukrepe za izpolnitev nekaterih zahtev EU. Opozarja, da je EU pripravljena odpraviti ukrepe, če bo dosežen nadaljnji napredek pri izpolnjevanju obstoječih zahtev EU. Svet bo zadevo še naprej spremljal in jo bo na podlagi poročila visokega predstavnika o izpolnitvi teh zahtev ponovno obravnaval.

Svet ponovno poudarja, da za nasilje ni upravičila, in ostro obsoja nasilni napad na kosovsko policijo 24. septembra 2023. Svet ugotavlja, da se je sodelovanje kosovske policije z misijo EULEX v zvezi s tem napadom izboljšalo. Hkrati pozdravlja okrepljeno prisotnost KFOR, zlasti na meji/razmejnih črti med Kosovom in Srbijo. Kosovo in Srbija si morata vztrajno prizadevati za umiritev razmer, se vzdržati enostranskih in provokativnih dejanj, ki bi lahko privedla do napetosti in nasilja, ter prenehati uporabljati razdiralno retoriko. Svet opozarja, da bo, v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 26. in 27. oktobra 2023, če strani ne umirita napetosti, to imelo posledice.

85. Svet pričakuje, da bosta Kosovo in Srbija našla trajno rešitev za razmere na severu Kosova, ki bo vsem državljanom zagotavljala varnost, zaščito in participativno demokracijo.
86. Od Kosova pričakuje, da bo v dialogu pod okriljem EU sodelovalo v dobri veri in v duhu kompromisa, da bi brez nadaljnega odlašanja doseglo celovit pravno zavezujoč sporazum o normalizaciji odnosov s Srbijo v skladu z mednarodnim pravom in pravnim redom EU. S tem sporazumom bi bilo treba rešiti vsa ključna preostala vprašanja ter tako prispevati k regionalni stabilnosti. Normalizacija odnosov in izvajanje zavez iz dialoga sta bistvena pogoja na evropski poti obeh strani in obema grozi nevarnost, da bosta zaradi nezadostnega napredka zamudili pomembne priložnosti.
87. Svet pozdravlja sporazum o poti k normalizaciji odnosov med Kosovom in Srbijo ter njegovo prilogo o izvajanju, ki sta bila sprejeta februarja in marca 2023, hkrati pa obžaluje, da nobena od strani ne izvaja tega sporazuma in drugih zavez, sprejetih v okviru dialoga pod okriljem EU, ki ga vodi visoki predstavnik ob podpori posebnega predstavnika EU. Kosovo in Srbijo poziva, naj jih v celoti spoštujeta ter jih začneta izvajati nemudoma in brezpogojno. To vključuje ustanovitev združenja/skupnosti občin z večinskim srbskim prebivalstvom. Svet pozdravlja pripravljenost Kosova in Srbije, da sprejmeta osnutek statuta, ki jima ga je predstavil posrednik EU, pri čemer se razume, da bodo na tej podlagi potrebna nadaljnja prizadevanja.
88. Svet poziva posebnega predstavnika EU za dialog med Beogradom in Prištino ter druga regionalna vprašanja Zahodnega Balkana, naj posodobi dnevni red naslednje seje posebne skupine Kosova za normalizacijo, da bodo upoštevane obveznosti Kosova, ki izhajajo iz navedenega sporazuma in njegove priloge o izvajanju.
89. Svet ponovno poudarja pomen dela, ki ga opravljata posebno sodišče za vojne zločine na Kosovu in specializirano tožilstvo, ter jima ponovno izraža podporo, poudarja pa tudi, da jima je pripravljen pomagati pri izvajanju njunega mandata.

90. Svet opozarja na pomen tesnega sodelovanja Kosova z misijo EULEX in drugimi ustreznimi mednarodnimi akterji.
91. V zvezi z gospodarskimi merili Svet ugotavlja, da je Kosovo med zgodnjo fazo in določeno stopnjo pripravljenosti na razvoj delujočega tržnega gospodarstva.
92. Svet poziva Kosovo, naj se nujno dejavno in konstruktivno vključi v dejavnosti regionalnega sodelovanja ter izpolni svoje zaveze iz CEFTA in stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma, med drugim s preklicem svoje odločitve o prepovedi uvoza blaga iz Srbije. Svet pozdravlja dejstvo, da je Kosovo ratificiralo tri sporazume v okviru berlinskega procesa o prostem gibanju in vzajemnem priznavanju kvalifikacij, ki so bili sprejeti leta 2022.
93. Svet izreka Kosovu priznanje za njegovo odločno obsodbo ruske vojne agresije proti Ukrajini, jasno geostrateško usmeritev ter prostovoljno uskladitev s skupno zunanjo in varnostno politiko EU in nadaljnje izvajanje omejevalnih ukrepov EU, kar je močan izraz strateške izbire in položaja v skupnosti vrednot.

UKRAJINA

94. Svet znova poudarja, da odločno obsoja vojno agresijo Rusije v Ukrajini. Poudarja tudi, da Evropska unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo. EU bo Ukrajino in ukrajinsko ljudstvo še naprej podpirala v boju proti ruski vojni agresiji, dokler bo to potrebno.
95. Svet Ukrajini izreka priznanje za pomemben napredek pri doseganju ciljev, na katerih temelji njen status kandidatke, in to kljub temu, da je bila napadena.
96. Seznanjen je s poročilom Komisije z dne 8. novembra 2023 o Ukrajini ter njenimi priporočili in z zanimanjem pričakuje prihodnjo razpravo Evropskega sveta o tej zadevi.

97. EU je Ukrajini še naprej pripravljena pomagati pri njenih reformah, tudi tistih, ki so osredotočene na njeno evropsko pot, in njihovem doslednem izvajanju ter je še naprej zavezana, da bo podprla sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine.
98. Svet se zaveda, da je Ukrajina zavezana celovitemu in doslednemu izvajanju načela pravne države ter reform pravosodja in javne uprave, ter pozdravlja njen napredek v zvezi s tem, hkrati pa Ukrajino spodbuja, naj odločno vztraja na tej poti, saj je to še vedno ključnega pomena za krepitev njene odpornosti in nadaljnji napredek v širitvenem procesu.
99. Svet pozdravlja dejstvo, da je vzpostavljen zakonodajni in institucionalni okvir glede temeljnih pravic, in pozdravlja uskladitev ukrajinske medijske zakonodaje s pravnim redom EU na področju avdiovizualnih medijskih storitev.
100. Kar zadeva boj proti korupciji, Svet pozdravlja napredek pri zagotavljanju neodvisnega in učinkovitega delovanja protikorupcijskih institucij. Ukrajina bi morala še naprej krepiti svoje protikorupcijske institucije in ukrepe ter še izboljšati rezultate pri preiskavah in obsodbah, tudi v primerih korupcije na visoki ravni. Kar zadeva ukrepe za omejitev prekomernega vpliva oligarhov, je Svet seznanjen s sprejetjem pomembnih sistemskih rešitev, pričakuje pa nadaljnji napredek v zvezi s tem. Svet pozdravlja napredek pri usklajevanju ukrajinske zakonodaje o preprečevanju pranja denarja s standardi FATF. Seznanjen je z ukrepi, sprejetimi v zvezi s pravicami narodnih manjšin, in pričakuje nadaljnje ukrepe v skladu s priporočili Beneške komisije.
101. Zaradi sedanje ruske agresije se Ukrajina pri izvajanju monetarne politike in splošnem gospodarskem upravljanju sooča z izjemnimi težavami. Delovanje tržnega gospodarstva države in neodvisnost njenih regulativnih organov, zlasti centralne banke, ki je že sprejela odločne ukrepe, tudi z vidika prizadevanj za obnovo, sta še posebej pomembna.

102. Svet pozdravlja prizadevanja Ukrajine za okrepitev energetske varnosti in neodvisnosti oskrbe z energijo. Glede na stalne napade na ukrajinsko energetske infrastrukturo je EU pripravljena še naprej zagotavljati podporo za krepitev odpornosti njenega energetskega sistema.
103. Svet poudarja pomen nadaljnjega poglobljanja sektorskega sodelovanja EU z Ukrajino in njenega vključevanja na notranji trg EU na podlagi okrepljenega izvajanja pridružitvenega sporazuma med EU in Ukrajino, vključno s poglobljenim in celovitim prostotrgovinskim območjem.
104. Svet pozdravlja strateško zavezanost Ukrajine njeni evropski poti in njeno dobro usklajenost s stališči in omejevalnimi ukrepi v okviru skupne zunanje in varnostne politike EU. Ukrajino spodbuja, naj nadaljuje ta pozitivni trend do popolne uskladitve, med drugim v skladu z načeloma suverenosti in ozemeljske celovitosti.

MOLDAVIJA

105. Svet izreka priznanje Moldaviji za precejšen napredek pri doseganju ciljev, na katerih temelji njen status kandidatke, in to kljub velikim izzivom zaradi ruske vojne agresije proti Ukrajini in hibridnih ukrepov proti sami Moldaviji.
106. Seznanjen je s poročilom Komisije z dne 8. novembra 2023 o Moldaviji ter njenimi priporočili in z zanimanjem pričakuje prihodnjo razpravo Evropskega sveta o tej zadevi.
107. EU je Moldaviji še naprej pripravljena pomagati pri njenih reformah, tudi tistih, ki so osredotočene na njeno evropsko pot, in njihovem doslednem izvajanju.
108. Kar zadeva temeljne prvine, Svet ugotavlja, da je Moldavija jasno zavezana procesu reform in da je sprejela odločne ukrepe; hkrati poudarja, da mora doseči nadaljnji trajni in oprijemljivi napredek pri reformah, zlasti na področju pravne države, pravosodja in temeljnih pravic, vključno s pravicami manjšin.

109. Svet spodbuja Moldavijo k nadaljnemu napredku glede celovite reforme pravosodja, vključno s postopkom preverjanja, in glede boja proti korupciji, s poudarkom na krepitvi ustreznih institucij in nadaljnem doseganju trdnih rezultatov pri preiskavah in obsodbah, tudi v primerih korupcije na visoki ravni. Hkrati pozdravlja sistemski pristop Moldavije k odpravi oligarhije in jo poziva k nadaljnemu izvajanju akcijskega načrta.
110. Svet je seznanjen s predhodnimi ugotovitvami OVSE/ODIHR, ki kažejo, da so bile lokalne volitve 5. novembra, ki so potekale v zahtevnih okoliščinah, mirne in uspešno izpeljane. Opaženi pa so bili negativni učinki tujega vmešavanja in omejevalnih ukrepov, uvedenih zaradi pomislekov glede nacionalne varnosti, na volilni proces. Glede na bližnje predsedniške in parlamentarne volitve Svet Moldavijo poziva, naj zagotovi, da bodo ukrepi proti zlonamernemu vmešavanju skladni z mednarodnimi standardi.
111. Svet izreka priznanje Moldaviji za odpornost na nezaslišane hibridne ukrepe Rusije in v zvezi s tem ponovno izraža podporo EU, tudi prek njene partnerske misije v Republiki Moldaviji.
112. Svet pozdravlja prizadevanja Moldavije za okrepitev energetske varnosti in neodvisnosti oskrbe z energijo. Moldavija mora dodatno povečati svoje proizvodne zmogljivosti in okrepiti ukrepe, povezane z energijo iz obnovljivih virov in energetske učinkovitostjo, zlasti s pomočjo iz zadevnega svežnja podpore.
113. Svet je seznanjen z napredkom pri reformah gospodarskega in finančnega sektorja ter poudarja pomen nadaljnjih reform za preobrazbo gospodarstva, sektorskega sodelovanja in vključevanja Moldavije na notranji trg EU na podlagi okrepljenega izvajanja pridružitvenega sporazuma med EU in Moldavijo, vključno s poglobljenim in celovitim prostotrgovinskim območjem.

114. Svet pozdravlja stalna prizadevanja Moldavije za okrepitev javne uprave in okvira za upravljanje javnih financ ter Moldavijo poziva, naj še naprej krepi svoje upravne in institucionalne zmogljivosti na vseh ravneh. Sistemsko sodelovanje s civilno družbo na področju reform bi se moralo nadaljevati, vendar z bolj pravočasnimi in preglednejšimi posvetovanji v zakonodajnem postopku.
115. Svet ponovno poudarja, da odločno podpira suverenost in ozemeljsko celovitost Republike Moldavije znotraj njenih mednarodno priznanih meja.
116. Svet pozdravlja odločno in načelno stališče Moldavije pri obsodbi ruske agresije proti Ukrajini. Svet pozdravlja strateško zavezanost Moldavije njeni poti v EU in njeno bistveno boljšo usklajenost s stališči in omejevalnimi ukrepi v okviru skupne zunanje in varnostne politike EU. Moldavijo spodbuja, naj nadaljuje ta pozitivni trend do popolne uskladitve, med drugim v skladu z načeloma suverenosti in ozemeljske celovitosti.

GRUZIJA

117. Svet je seznanjen s poročilom Komisije z dne 8. novembra 2023 o Gruziji ter njenim priporočilom in z zanimanjem pričakuje prihodnjo razpravo Evropskega sveta o tej zadevi.
118. Svet poziva Gruzijo, naj pokaže jasno zavezanost vrednotam EU, še naprej dosega napredek pri programu reform in izpolni pogoje, ki jih je določila Komisija, in sicer vključujoče, smiselno in nepovratno, da bi lahko napredovala v smeri prihodnjega članstva v EU.
119. Svet je seznanjen s tem, da si velika večina gruzijskega prebivalstva resnično želi članstva v EU. Pozdravlja na splošno dober zakonodajni okvir, institucionalno ureditev in dinamično civilno družbo, vključno z nadzornimi organizacijami, ter opozarja, da ti elementi Gruziji zagotavljajo trdno podlago za napredek pri demokratičnih reformah in reformah pravne države.

120. Svet v zvezi z nekaterimi temeljnimi prvinami širitve ugotavlja zlasti splošni napredek pri reformi javne uprave, javnega naročanja in gospodarstva. Svet pozdravlja dejstvo, da je Gruzija na splošno dobro pripravljena, da prevzame obveznosti članstva, obenem pa jo spodbuja, naj ohrani raven usklajevanja s pravnim redom in standardi EU in dodatno poglobi sektorsko sodelovanje z EU na podlagi okrepljenega izvajanja pridružitvenega sporazuma med EU in Gruzijo, vključno s poglobljenim in celovitim prostotrgovinskim območjem. Prav tako jo spodbuja, naj še naprej izpolnjuje merila za liberalizacijo vizumskega režima.
121. Svet poziva vse politične akterje v Gruziji, naj pokažejo pripravljenost za konstruktivno sodelovanje in dialog, presežejo polarizacijo in se vzdržijo vseh dejanj, ki bi lahko dodatno zaostрила politične napetosti ter ovirala delovanje demokratičnih institucij v državi in njen reformni program. Hkrati opozarja, da je Gruzija odločena zagotoviti, da bo civilna družba lahko svobodno delovala ter dejavno, vključujoče in smiselno sodelovala pri oblikovanju politik. To bi zagotovilo učinkovitejši in trajnejši napredek pri reformah na temeljnih področjih, zlasti na področju pravne države in temeljnih pravic.
122. Svet opozarja tudi na pomen boja proti dezinformacijam in tujemu manipuliranju z informacijami ter vmešavanju v škodo interesom in vrednotam EU, pri čemer Gruzijo poziva, naj v ta namen sprejme smiselne ukrepe.
123. Svet ponovno opozarja, da bi morali pravilno delovanje demokratičnih institucij ter reforme, povezane s pravosodjem in pravno državo, ostati prednostna naloga države. Poudarja, da je treba v skladu z evropskimi standardi in priporočili Beneške komisije dodatno okrepiti in zagotoviti popolno neodvisnost, odgovornost in nepristranskost vseh državnih institucij, zlasti pravosodnih, tožilskih in monetarnih institucij. Prav tako poudarja pomen doseganja dobrih rezultatov pri preiskovanju primerov korupcije in organiziranega kriminala ter izvajanju ukrepov za odpravo oligarhije s sistemskim pristopom.

124. V zvezi z volilno reformo Svet opozarja, da je trden okvir, skladen z evropskimi in mednarodnimi standardi, še vedno ključnega pomena za krepitev demokracije. Gruzijo poziva, naj zagotovi svoboden, pošten in konkurenčen volilni proces, zlasti v letu 2024, ter v celoti izvaja priporočila OVSE/ODIHR in Sveta Evrope/Beneške komisije iz preteklih volitev.
125. Svet ponovno poudarja, da mora Gruzija omogočiti dosledno spoštovanje temeljnih pravic, vključno s svobodo in pluralnostjo medijev, pravico do svobode mnenja, zbiranja in izražanja ter zaščito LGBTI oseb pred ustrahovanjem, nasiljem in diskriminacijo.
126. Svet ponovno potrjuje, da EU podpira suverenost, neodvisnost in ozemeljsko celovitost Gruzije znotraj njenih mednarodno priznanih meja, ter poudarja, da je EU še naprej trdno zavezana mirnemu reševanju sporov ter politiki nepriznavanja in sodelovanja, tudi s prisotnostjo nadzorne misije EU v Gruziji.
127. Svet poudarja, da iskreno pričakuje, da se bo Gruzija v bistveno večji meri usklajevala s stališči in omejevalnimi ukrepi EU v okviru skupne zunanje in varnostne politike, med drugim z načeloma suverenosti in ozemeljske celovitosti. Poleg tega Gruzijo poziva, naj ta negativni trend čim prej obrne in doseže napredek v smeri popolne uskladitve. To bi bil jasen znak strateške izbire države, da postane članica EU. Svet spodbuja Gruzijo, naj še naprej dobro sodeluje z EU pri preprečevanju izogibanja omejevalnim ukrepom EU, tudi tistih proti Rusiji in Belorusiji.